

Anca Elena Rusu

Mihai Radu Murariu

Teste rezolvate pentru examenul de titularizare ISTORIE

RENTROP & STRATON

Portal
ÎNVĂȚĂMÂNT

www.portalinvatamant.ro

Cuprins

	Teste	Sugestii de rezolvări
Testul nr. 1	pag. 9	pag. 71
Tematică sinteză: Evoluția spațiului românesc în prima jumătate a secolului al XX-lea		
Testul nr. 2	pag. 12	pag. 79
Tematică sinteză: Evoluția spațiului românesc în perioada 1821-1883		
Testul nr. 3	pag. 15	pag. 87
Tematică sinteză: Evoluția spațiului istoric românesc între secolele XIV și XVI		
Testul nr. 4	pag. 18	pag. 96
Tematică sinteză: Evoluția României în perioada 1914-1940		
Testul nr. 5	pag. 21	pag. 105
Tematică sinteză: Geneza statelor medievale din spațiul românesc		
Testul nr. 6	pag. 24	pag. 112
Tematică sinteză: Evoluția spațiului românesc în secolele XVII-XIX		
Testul nr. 7	pag. 27	pag. 119
Tematică sinteză: Participarea României la cel de-Al Doilea Război Mondial		
Testul nr. 8	pag. 30	pag. 127
Tematică sinteză: Participarea României la Primul Război Mondial		
Testul nr. 9	pag. 33	pag. 134
Tematică sinteză: Evoluția spațiului carpato-danubiano-pontic în primul mileniu al erei noastre		
Testul nr. 10	pag. 36	pag. 140
Tematică sinteză: Evoluția spațiului românesc în perioada 1828-1866		

Testul nr. 11	pag. 39	pag. 147
Tematică sinteză: Evoluția statului român în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și prima jumătate a secolului al XX-lea		
Testul nr. 12	pag. 42	pag. 160
Tematică sinteză: Spațiul românesc în secolele al XIV-lea – al XV-lea		
Testul nr. 13	pag. 45	pag. 172
Tematică sinteză: Evoluția relațiilor internaționale în perioada postbelică		
Testul nr. 14	pag. 48	pag. 184
Tematică sinteză: Evoluția spațiului românesc în Evul Mediu		
Testul nr. 15	pag. 51	pag. 197
Tematică sinteză: Formarea statului român modern și evoluția acestuia în secolul al XIX-lea		
Testul nr. 16	pag. 54	pag. 209
Tematică sinteză: Evoluția spațiului românesc în perioada secolului al XVIII-lea și la începutul secolului al XIX-lea		
Testul nr. 17	pag. 57	pag. 221
Tematică sinteză: Totalitarism în Europa și în România, în perioada postbelică		
Testul nr. 18	pag. 60	pag. 234
Tematică sinteză: Monarhia absolută în Europa de Apus: context istoric, manifestări, impact (secolele XVI-XVII)		
Testul nr. 19	pag. 63	pag. 246
Tematică sinteză: Formarea popoarelor europene		
Testul nr. 20	pag. 66	pag. 259
Tematică sinteză: Formarea poporului și a limbii române		

TESTE

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

Testul nr. 1

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Tratatul din Westfalia (1648) și din Pirinei (1659) pun capăt tentativelor hegemonice ale Habsburgilor asupra Europei și lasă cale liberă statelor naționale constituite în jurul monarhiilor din Europa occidentală. Decăderea puterii spaniole face ca Franța, ieșită în final victorioasă din lupta interminabilă dusă împotriva Habsburgilor, să apară ca prima putere a continentului. Devenite independente (...) Provinciile Unite se afirmă ca principala putere economică din Europa. În sfârșit, Anglia, timp îndelungat sfîșiată de conflicte interne (...) și-a făcut o reintrare triumfală pe scena europeană, aliindu-se cu Mazarin pentru a da ultimele lovituri Spaniei epuizate.“

(Serge Bernstein, Pierre Milza *Istoria Europei, volumul IV*)

Pornind de la sursa dată, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Scrieți o relație istorică de cauzalitate stabilită între două informații selectate din sursă, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză, respectiv efect*) **1 punct**
2. Menționați o cauză a încercării de instaurare a monarhiei absolutiste în Anglia, la începutul secolului al XVII-lea și două consecințe ale acestui fapt pentru Anglia în a doua jumătate a aceluiași secol. **3 puncte**
3. Prezentați o asemănare și o deosebire între acțiunile politice desfășurate în Anglia și Franța între anii 1640 și 1690. **4 puncte**
4. Prezentați două consecințe ale apariției curentului filosofic iluminist în Europa, în secolul al XVIII-lea. **4 puncte**
5. Analizați, prin prezentarea a două fapte istorice, rolul absolutismului monarhic asupra economiei Franței, în secolul al XVII-lea. **5 puncte**

B. Citiți afirmația următoare:

„În secolul al II-lea și al III-lea d.Hr. sub Antonini și Severi, împărați pricepuți fac să domnească o lungă perioadă de pace, apogeu al Imperiului Roman.“

(Serge Bernstein, Pierre Milza, *Istoria Europei, volumul I*)

Argumentați, în aproximativ două pagini, opinia dumneavoastră referitoare la afirmația dată, prin prezentarea a trei fapte istorice. **13 puncte**

Notă: Se punctează formularea opiniei, precizarea faptelor istorice și menționarea a câte două caracteristici ale fiecăruia, utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia, utilizarea limbajului istoric adecvat, respectarea succesiunii cronologice/logice, structurarea argumentării și respectarea limitei de spațiu.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Elaborați în trei-cinci pagini o sinteză referitoare la evoluția României în perioada 1945-2000, având în vedere:

- menționarea unei acțiuni politice interne și a unei acțiuni politice externe desfășurate în România în perioada 1945-1947 și a câte unei cauze specifice fiecăreia dintre acestea;

- menționarea a două măsuri adoptate de statul român în plan economic în perioada 1949-1958 și a câte unei consecințe pentru fiecare dintre acestea;
- precizarea a două acțiuni de politică externă ale României din perioada 1958-1975 și menționarea unei asemănări și a unei deosebiri dintre acestea;
- menționarea a două acțiuni ale disidenței românești din perioada 1977-1987 și a câte unei caracteristici ale fiecăreia dintre acestea;
- prezentarea vieții politice din România în perioadele 1981-1990 și 1991-2000, utilizând pentru fiecare deceniu câte două fapte istorice.

Notă: Se punctează și evidențierea relației de cauzalitate, respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice, utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea sintezei elaborate, respectarea limitei de spațiu.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Următoarele secvențe fac parte din programele școlare pentru disciplina istorie:

A.

Competențe specifice	
1.3. Localizarea în timp și spațiu a faptelor și/sau proceselor istorice	
Domenii de conținut	Conținuturi și studii de caz
Civilizația islamică	Islamul – credința, apariția și expansiunea sa

(Programa școlară pentru disciplina Istorie, clasa a V-a, OMENCȘ nr. 3.393/28.02.2017)

B.

Competențe specifice	Domenii de conținut și conținuturi
2.1. Recunoașterea și acceptarea perspectivelor multiple asupra faptelor și proceselor istorice	STATUL ȘI POLITICA Regimuri politice în perioada interbelică <i>Probleme de atins: regimuri democratice, fascismul, nazismul, comunismul</i>
2.3. Analizarea factorilor politici, sociali, economici, culturali care alcătuiesc imaginea unei societăți	
5.2. Încadrarea unui eveniment sau a unei serii de evenimente într-un context cronologic	

(Programa școlară pentru clasa a X-a – Istorie, OMEC nr. 4.598/31.08.2004)

1. Prezențați activitatea didactică desfășurată pentru formarea/dezvoltarea competenței specifice din secvența A, având în vedere:

- precizarea unei metode de predare-învățare;
- exemplificarea utilizării acestei metode, prin precizarea modului de organizare a clasei, a unei resurse didactice folosite și a două sarcini de lucru oferite elevilor;
- prezentarea utilizării metodei didactice „știu/vreau să știu/am învățat” prin menționarea a două caracteristici ale metodei, exemplificarea unei activități desfășurate de profesor și a unei sarcini de lucru date elevilor, folosind informații istorice din conținuturi.

2. Evaluați competențele specifice din secvența B, având în vedere:

- proiectarea unui item semiobiectiv și a unui item obiectiv, precizând competența specifică evaluată și utilizând informație istorică din Conținuturi;
- menționarea unui avantaj pentru itemul semiobiectiv utilizat și a unui dezavantaj al itemului obiectiv utilizat;
- menționarea a două metode de evaluare complementare și a unui avantaj comun al utilizării acestora.

Notă: Se punctează și corectitudinea științifică a informației istorice utilizate la subpunctele 1 și 2, respectiv răspunsurile corespunzătoare itemilor.

SUGESTII DE REZOLVĂRI

Testul nr. 1

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A.

1. O relație istorică de cauzalitate stabilită între două informații din sursă este următoarea: cauza „*decăderea puterii spaniole*” și efectul „*face ca Franța să apară ca prima putere a continentului*”.

Rolul cauzei: Cauza evidențiază reșezarea raporturilor de putere de pe scena politică internațională la finalul războiului de 30 de ani. Decăderea puterii Spaniei devenise vizibilă după 1588, când flota ibericilor a fost înfrântă de cea engleză, iar confruntările militare din Europa primei jumătăți de secol XVII au eliminat definitiv veleitățile Spaniei de a-și conserva statutul de principala putere a lumii.

Rolul efectului: Efectul reliefează ascensiunea Franței la statutul de primă putere politică și economică europeană și implicit mondială. Implicarea Franței în războiul de 30 de ani începe în 1635, iar în 1643 aceasta obține victoria militară de la Rocroi, prin care pune capăt definitiv supremației spaniole. La finalul războiului, Franța a devenit principala putere continentală europeană, statut pe care îl va deține de aici înainte pentru aproximativ încă două secole.

2. Încercarea de instaurare a monarhiei absolutiste în Anglia începutului de secol XVII a fost pusă în practică de regii din dinastia Stuart. O cauză a acestui fapt a reprezentat-o conflictul dintre regele Carol I Stuart și Parlamentul englez, care avea pretenția de a controla monarhia. Regele a guvernat câțiva ani fără Parlament încercând să impună supușilor săi un absolutism politic și religios, dar nevoia de bani pentru campaniile militare externe l-a făcut să apeleze din nou la Parlament. Acesta a exprimat fâțiș critica față de regimul absolutist prin documentul numit Marea Muștrare (1641), ce avea să aibă un rol decisiv în declanșarea războiului civil în Anglia.

O primă consecință a încercării de instaurare a monarhiei absolute în Anglia este reprezentată de instalarea regimului politic al protectoratului de către Oliver Cromwell. Începând cu anul 1653, acesta își ia titlul de lord protector al Angliei, Scoției și Irlandei; doi ani mai târziu puterea sa în cadrul acestui regim politic republican devine aproape absolută, ca urmare a desființării Parlamentului.

O a doua consecință este reprezentată de instalarea în Anglia, la sfârșit de secol XVII, a unui regim politic de tip monarhie constituțională. Acest fapt a fost reglementat prin actul legislativ fundamental numit Declarația Drepturilor (1689), prin care se fixau în mod clar drepturile și îndatoririle poporului și ale noului rege Wilhelm de Orania.

3. O asemănare între acțiunile politice desfășurate în Anglia și Franța, în intervalul de timp 1640-1690, este reprezentată de politica religioasă de întărire a catolicismului pusă în practică atât de monarhia engleză, cât și de cea franceză. În Anglia, în anul 1685, regele Iacob al II-lea Stuart a încercat să reinstitue regimul monarhic absolutist. Printre măsurile luate de acesta în acest scop se numără și încercarea de a institui catolicismul ca religie dominantă în regatul său. Pentru a-și îndeplini acest obiectiv, monarhul englez a numit în pozițiile de conducere din administrație, justiție și armată catolici și a încercat să-și in-

staleze controlul asupra Bisericii Anglicane. Tot în sprijinul catolicismului, Iacob al II-lea a proclamat Declarația de Indulgență, oferind prin acest act libertate religioasă pe tot cuprinsul regatului său.

În Franța, în perioada respectivă, s-a instituit monarhia absolutistă, prin intermediul reprezentantului cel mai de seamă al acestei forme de conducere politică, Ludovic al XIV-lea (1643-1714). Regele Soare a pus în aplicare principiile de conducere absolutiste și în plan religios, urmărind să instituie catolicismul ca religie dominantă și chiar unică în regatul francez. Astfel, în 1685, Ludovic al XIV-lea revocă prin Edictul de la Fontainebleu, un alt edict, cel de la Nantes, care proclamase din 1598 toleranța religioasă între catolicii și protestanții francezi. Edictul de la Fontainebleu a condiționat drepturile politice și economice ale supușilor regelui, de convertirea lor la catolicism și a declanșat un regim de persecuție asupra hughenotilor. O consecință a acestui act a fost exodul a numeroși comercianți și meseriași hughenoti din Franța în următoarele decenii.

În concluzie, asemănarea dintre acțiunile politice desfășurate în Anglia și Franța în intervalul de timp 1640-1690 este dată de punerea în practică a politicii religioase de impunere a catolicismului ca religie dominantă în fiecare dintre cele două regate.

4. O primă consecință a apariției curentului filosofic iluminist în secolul al XVIII-lea, în Europa, apariția și teoretizarea unor noi idei în plan economic. Astfel, economistul scoțian Adam Smith introduce, prin lucrarea *Avuția Națiunilor*, conceptele economice de libertate a individului, exprimare a interesului personal și acțiunea pe piață a legii cererii și ofertei care să determine dezvoltarea industrială și comercială. Ideile lui Smith stau la baza economiei moderne și constituie una dintre cele mai importante contribuții aduse acesteia. Un alt economist, francezul Francois Quesnai, introduce în economie gândirea fiziocrată. Conform acesteia, sursa bogăției și a progresului economic este pământul și agricultura, care trebuie așezată la baza tuturor activităților economice.

O altă consecință a apariției iluminismului în Europa este revoluția franceză. Sumă de revolte cu caracter politic, social și economic, revoluția franceză reprezintă unul dintre cele mai importante evenimente din istoria umanității. Aceasta s-a declanșat în anul 1789, când Adunarea Stărilor Generale (convocată de regele Ludovic al XVI-lea pentru a vota noi impozite) s-a proclamat Adunare Națională Constituantă și a început redactarea unei noi constituții, cu scopul de a înlătura regimul politic absolutist din Franța. La 14 iulie, închisoarea Bastilia, simbol al absolutismului politic francez, este atacată de revoluționarii parizieni, acest eveniment marcând în plan simbolic începutul revoluției. O lună mai târziu, Adunarea Națională Constituantă pune în practică ideea unui regim monarhic constituțional prin desființarea tuturor privilegiilor feudale și adoptarea Declarației Universale a Drepturilor Omului și Cetățeanului, document ce proclama egalitatea și libertatea cetățenilor francezi. Avântul revoluționar a continuat să se radicalizeze și în anii următori. Astfel, în 1792, armata franceză a apărut la Valmy cuceririle revoluționare împotriva Prusiei conservatoare. Tot în același an, revoluționarii instituie regimul republican. În consecință, regele Ludovic al XVI-lea a fost îndepărtat de la conducerea Franței și executat prin ghilotinare la începutul anului 1793. La finele ultimului deceniu din secolul al XVIII-lea, la conducerea Franței a venit Napoleon Bonaparte, întâi consul (1799), iar apoi ca împărat (1804). Acesta va declanșa o serie de războaie cu majoritatea puterilor europene, exportând astfel ideile politice ale revoluției dincolo de granițele franceze.

5. Absolutismul monarhic a fost un regim politic în care întreaga putere a fost deținută de persoana monarhului. Exponentul cel mai elocvent al acestui tip de regim a fost Ludovic al XIV-lea (1643-1715), regele Franței

care a sintetizat absolutismul monarhic prin formula „Eu sunt statul“. În plan economic, absolutismul monarhic s-a manifestat prin apariția doctrinei mercantiliste, teoretizată și pusă în practică de controlorul general al finanțelor franceze din timpul lui Ludovic al XIV-lea, Jean Baptiste Colbert. Astfel, acesta a pus în practică măsuri de protecționism vamal menite să încurajeze comerțul, producția industrială și agricolă din interiorul Franței. De asemenea, Colbert dorea ca Franța să acumuleze prin aceste măsuri cantități mari de aur în economie, fapt văzut ca un mijloc de stabilitate și de întărire a puterii economice franceze. Efectul acestui mod de gândire economic a fost în mare parte unul benefic, care a încurajat producția economică internă și a condus la acumularea unor mari cantități de lichidități și aur în economia Franței.

Un alt eveniment pus în aplicare de absolutismul monarhic, care a avut un rol în plan economic, a fost adoptarea Edictului de la Fontainebleu de către Ludovic al XIV-lea, în anul 1685. Acest document a revocat edictul de la Nantes din 1598 care instaura principiul toleranței religioase între catolicii și protestanții francezi. Prin Edictul de la Fontainebleu, monarhia franceză a condiționat drepturile politice și economice ale hughenotilor francezi de convertirea la catolicism. În plan economic, edictul a avut un impact negativ asupra Franței, deoarece în deceniile de după adoptarea acestuia zeci de mii de meșteri și negustori hughenoti au părăsit Franța, creând un deficit de forță de muncă calificată și lipsind statul de taxe și impozite datorate de negustori.

În concluzie, rolul absolutismului monarhic asupra economiei franceze din secolul al XVII-lea a fost, pe de o parte, unul benefic, dacă ne raportăm la mercantilismul introdus de Colbert, iar pe de altă parte, unul negativ, dacă ne raportăm la Edictul de la Fontainebleu. În primul caz, mercantilismul a adus economiei franceze cantități mari de aur și impozite, prin care Regele Soare a putut finanța armata și marina regală în scopul câștigării conflictelor militare și a reușit să pună în practică construcțiile menite să evidențieze gloria absolutismului regal francez. În cazul Edictului de la Fontainebleu, lucrurile stau exact invers. Din cauza deciziei de a impune catolicismul ca unică religie în regat, zeci și apoi sute de mii de hughenoti meseriași, negustori sau bancheri pleacă în Olanda, Anglia, Elveția sau în unele principate germane, lipsind statul de resurse umane și economice însemnate.

B.

În secolele II și III, Imperiul Roman atinge apogeul din punct de vedere teritorial, politic, militar și economic, ca urmare a consolidării cuceririlor anterioare și a măsurilor de politică internă luate de împărații din dinastiile Antonină și Severă.

Un prim fapt istoric elocvent din acest punct de vedere este reprezentat de domnia împăratului Traian (98-117). Domnia sa coincide cu apogeul imperiului din punct de vedere teritorial. Prin 2 războaie succesive desfășurate la începutul secolului al II-lea, Traian aduce în interiorul granițelor imperiale regatul dac al regelui Decebal. Cuceririle sale teritoriale sunt completate până la finalul domniei de Mesopotamia și Armenia. În plan intern, împăratul s-a dovedit a fi un administrator capabil și un conducător înțelept, iubit de popor și respectat de senatori. În plan administrativ, Traian reorganizează finanțele și justiția și pune în aplicare un vast program de construcții la Roma. Astfel, sub domnia sa, portul Ostia este mărit, iar în capitală se construiește un forum care-i va purta numele și celebra columnă care consemnează victoria asupra dacilor. Principala consecință a domniei lui Traian a fost apogeul teritorial al imperiului și stabilitatea politică pe care a oferit-o acestuia. La moartea sa, în anul 117, stăpânirea romană se întindea pe trei continente, din Britania în vest până în Siria și Mesopotamia în est.

Un alt fapt istoric care poate fi invocat pentru această perioadă este *Constitutio Antoniniana* a împăratului Caracalla din anul 212. Datorită acestuia, toți oamenii liberi din imperiu au devenit cetățeni

romani. Schimbarea de paradigmă legislativă survenită odată cu acest edict a cauzat și recunoașterea din punct de vedere juridic a realității de stat imperial al Romei, cu orașe și cetățeni romani în toate teritoriile controlate de Roma. Cauzele adoptării acestui edict sunt legate în realitate însă nu de un act de favoare al împăratului, ci mai degrabă de scopul de a spori venitul tezaurului imperial. Până la momentul 212, cei care nu erau cetățeni romani erau scutiți de o bună parte din taxe, lucru care desigur nu a mai fost valabil odată cu intrarea în vigoare a legii fundamentale proclamate de împăratul Caracalla.

Un ultim fapt istoric este procesul de romanizare desfășurat în perioada secolelor II-III într-o mare parte din provinciile imperiului. Romanizarea se traducea prin preluarea de către popoarele cucerite de romani a obiceiurilor, credințelor, civilizației, culturii romane și a limbii latine. O cauză importantă a romanizării a fost politica de colonizare pusă în practică de unii împărați romani. Un exemplu foarte elocvent din acest punct de vedere este procesul de colonizare desfășurat la ordinul lui Traian, în Dacia. Datorită necesității de a exploata cât mai eficient resursele acestei provincii bogate, au fost colonizați aici, cetățeni romani din toate colțurile imperiului. Efectul acestei colonizări a fost o romanizare rapidă și ireversibilă a Daciei și formarea unei noi populații – daco-romană, ce va constitui la rândul său prima etapă din formarea unui nou popor și al unei noi limbi, cea română. În afară de Dacia, alte provincii puternic romanizate au fost Gallia și Hispania. Romanizarea a avut drept efect pe termen lung formarea de noi popoare și noi limbi, iar pe termen mai scurt, referitor la intervalul cuprins între secolele II și III, ea a oferit imperiului o coeziune culturală și a contribuit la intensificarea legăturilor economice, politice și culturale dintre Roma și provinciile sale.

Finalmente, prin faptul că imperiul a fost condus de împărați înțelepți și capabili, prin măsurile de politică internă încununate de succes, dar și printr-un proces de romanizare care a atins în mod profund unele provincii și mai puțin altele, secolele II-III pot fi considerate din toate punctele de vedere perioada de apogeu a imperiului roman.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Perioada cuprinsă între 1945 și 1989 coincide în istoria României cu existența regimului comunist ca formă de conducere politică. Deși partidul comunist fusese scos în afara legii în perioada interbelică, iar la reintrarea sa în legalitate, în 1944, număra aproximativ 1.000 de membri, acesta a devenit în scurt timp principala și, ulterior, unica forță politică și de putere din statul român. Explicația cea mai simplă a acestui aparent paradox este legată de contextul politic și militar traversat de România pe parcursul celui de-Al Doilea Război Mondial. Astfel, în perioada 1941-1944, sub un regim de dictatură militară condus de Ion Antonescu, România a luptat alături de Germania nazistă pe frontul estic al războiului din Europa. Ulterior, la 23 august 1944, motivat de iminenta înfrângere a Germaniei în fața URSS și a aliaților săi, regele Mihai a decis scoaterea României din alianța cu Germania și alăturarea la efortul de război al Națiunilor Unite, în speranța redobândirii controlului asupra Transilvaniei de Nord, anexate de Ungaria din 1940. Momentul 23 august 1944 coincide și cu începutul ascensiunii partidului și implicit a regimului comunist în România, proces susținut sau mai degrabă impus de armata sovietică aflată în acel moment în majoritatea statelor est-europene. La mai bine de patru decenii de la momentul instalării regimului comunist în România, acesta avea să se prăbușească în 1989, urmând ca în deceniul următor țara să revină treptat la un regim democratic, caracterizat de separația puterilor în stat, pluripartidism și alegeri libere.

O acțiune politică desfășurată în plan intern în perioada 1945-1947 a fost instalarea primului guvern comunist din istoria țării. Așadar, la 6 martie 1945, Petru Groza era numit în fruntea noului guvern al

României, compus din partidul comunist și din sateliții acestuia. Cauza principală a instalării la conducerea țării a unui guvern comunist lipsit de popularitate și de susținere populară a fost prezența armatei roșii pe teritoriul României și a implicării abuzive a Moscovei în politica internă a României. În logica acestui fapt, sovieticii nu au ezitat să lase de înțeles că perspectiva reintegrării Transilvaniei în statul român depinde de instalarea unui guvern favorabil Moscovei și intereselor sale. Ca urmare, imediat după instalarea guvernului Groza, administrația Transilvaniei de Nord a fost înapoiată de către ofițerii armatei sovietice autorităților civile românești. În plan politic extern, o acțiune desfășurată în perioada 1945-1947 a fost semnarea Tratatului de Pace de la Paris din februarie 1947. Prin acest tratat, România a recunoscut pierderile teritoriale suferite în favoarea URSS în vara anului 1940 și, fiind considerată stat învins în război, a fost obligat la plata unor despăgubiri de război uriașe către sovietici, în valoare de 300 de milioane de dolari-aur. Singurul aspect pozitiv pentru România era restabilirea frontierei româno-maghiare dinaintea războiului, adică anularea dictatului de la Viena din 1940 și restituirea integrală a Transilvaniei către statul român. Cauza deciziilor adoptate și acceptate de România prin Tratatul de la Paris din 1947 a fost situația politică internațională din anii de după război, care plasa statul român la est de Cortina de Fier și sub controlul total al URSS. Lipsită de sprijinul anglo-american, România nu a putut ridica nicio obiecție cu privire la provinciile românești Bucovina și Basarabia și nu a putut obține nici măcar statutul de cobeligerant la războiul împotriva lui Hitler, statut ce ar fi putut oferi o oarecare legitimitate în cazul respingerii unor anumite condiții ale păcii.

După îndepărtarea ultimului vestigiu al vechii orânduiri politice la 30 decembrie 1947, regimul comunist devine, după abdicarea regelui Mihai, stăpân absolut al țării. În anii următori au loc transformări radicale în toate aspectele politice, economice, sociale și culturale ale societății și statului român. În plan economic, în 1949 debutează procesul de colectivizare a agriculturii. O consecință a acestuia a fost trecerea proprietății rurale private în proprietatea statului, transformare ce a avut un impact social și cultural traumatizant asupra satului și a țăranului român, care a fost deposedat abuziv de pământul său. La finalul procesului de colectivizare, în 1962, peste 90 la sută din suprafața agricolă a țării se afla în proprietatea statului. O altă măsură adoptată de statul român în plan economic în această perioadă a fost decizia plenarei Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român din 1958. După o scurtă perioadă de limitare a ambițiilor industriale și agricole, decizia din 1958 a reafirmat capacitatea țării de un efort general de modernizare în care accentul să fie pus pe dezvoltarea industriei constructoare de mașini și a siderurgiei. Principala consecință a acestui fapt a fost creșterea capacității industriale siderurgice, chimice și metalurgice a țării, iar combinatul siderurgic construit la Galați a semnat în plan concret efectul ideilor de revenire la ritmul alert al industrializării forțate a țării.

În același an, 1958, România desfășoară și primul succes politic în plan extern. Datorită loialității dovedite în timpul revoltei ungare din 1956, precum și a politicii interne care controla societatea în-deaproape, sovieticii hotărăsc, în 1958, retragerea armatei sovietice din România. Așadar, după 14 ani de prezență, armata roșie părăsea teritoriul statului român deschizând, astfel, perspectivele unei desprinderi forțate din încorsetarea politică, culturală și economică pe care o exercitase până la momentul respectiv URSS. În deceniul următor, proaspăt instalat ca lider al țării după moartea lui Dej din 1965, Nicolae Ceaușescu duce relațiile cu URSS la punctul cel mai vulnerabil când condamnă, la 21 august 1968, invazia trupelor tratatului de la Varșovia în Cehoslovacia. O asemănare între cele două acțiuni de politică externă este că în ambele sunt expuse relațiile României cu Uniunea Sovietică. Deosebirea este că acestea au un anumit curs în 1958 și altul în 1968. Astfel, în 1958, sovieticii iau decizia de a retrage armata, fiind convinși că România nu reprezintă un pericol de abatere de la calea socialistă, deoarece este înconjurată de alte țări

comuniste și pentru că își dovedise loialitatea față de Moscova, în cadrul evenimentelor prilejuite de revolta din Ungaria din 1956. Un deceniu mai târziu, lucrurile se prezintă într-o cu totul altă lumină. Critica fățișă față de invazia din Cehoslovacia a transformat România într-un pericol potențial pentru Moscova, reliefând relațiile încordate dintre acestea. Deși divergențele dintre cele două țări existau deja de câțiva ani, ele au atins un punct culminant în 1968 și au fost caracterizate de răceală și suspiciune reciprocă și în anii următori.

După sfârșitul perioadei de destindere din anii '60, cauzat de principiile expuse de Nicolae Ceaușescu în tezele din iulie 1971, au apărut la finele deceniului opt și primele acțiuni ale disidenței românești împotriva regimului comunist. Un exemplu de acțiune disidentă este reprezentat de scrisorile lui Paul Goma din prima parte a anului 1977, prin care cerea respectarea drepturilor omului în România și denunța față de Ceaușescu însuși abuzurile înfăptuite de temuta Securitate. O caracteristică a acțiunii disidente a lui Paul Goma era că aceasta era inspirată și se raporta la o acțiune disidentă din Cehoslovacia numită Carta 77. Carta 77 cerea, de asemenea, respectarea drepturilor omului în Cehoslovacia.

Un alt exemplu de acțiune de disidență a fost cel al Doinei Cornea, lector la Universitatea din Cluj, care a fost îndepărtată de la catedră în 1983 deoarece în cursurile sale folosisese texte filosofice occidentale. Într-o serie de scrisori deschise adresate lui Nicolae Ceaușescu între 1982 și 1989, Doina Cornea a denunțat starea de umilință la care fusese adusă populația de către conducerea țării. După protestul în care își manifesta dezacordul față de planul de sistematizare a satelor, aceasta a primit domiciliu forțat, care i-a fost ridicat abia în 22 decembrie 1989. O caracteristică a acțiunii de disidență a Doinei Cornea este că a fost acțiunea de disidență care a atras cel mai mult atenția opiniei publice naționale și internaționale asupra nerespectării drepturilor omului în România.

În deceniul 1981-1990, viața politică din România este caracterizată de regimul național-ceaușist ajuns la apogeul puterii sale. Astfel, în 1982, Nicolae Ceaușescu decide să lichideze până în 1990 întreaga datorie externă a țării, în valoare de 13 miliarde de dolari. Obiectivul a fost în cele din urmă atins în primăvara anului 1989, dar costurile pentru nivelul de trai al populației au fost imense. Folosindu-se de principiul rotației cadrelor și înconjurându-se doar de oameni gata să-l aprobe în orice clipă, Ceaușescu a instituit în anii '80 în România un regim politic caracterizat de cultul personalității, decizii haotice în economie fără consultarea nimănui, promovarea membrilor familiei în funcții cheie din conducerea statului și scufundarea, la propriu chiar, în beznă a țării. Un alt fapt istoric care reliefează izolarea și regresul României din anii 80 este dat de izolarea diplomatică în care se găsea țara în anii respectivi. Ca urmare a politicii sale sistematice de încălcare a drepturilor omului, Statele Unite ale Americii s-au îndepărtat de România, iar Ceaușescu a ales să renunțe în 1988 la Clauza națiunii celei mai favorizate de care țara beneficia încă din 1975 și care fusese până la în acel moment factorul practic al relațiilor bune dintre România și SUA de la finele anilor '60 și începutul anilor '70.

După îndepărtarea lui Nicolae Ceaușescu în decembrie 1989 și victoria revoluției române, regimul comunist s-a prăbușit. Principala caracteristică a vieții politice românești din deceniul care a urmat după revoluție a fost revenirea la regimul democratic și la principiile sale de separație a puterilor în stat, respectarea drepturilor și libertăților cetățenești și trecerea la economia de piață. Astfel, în 1991, s-a adoptat o nouă Constituție a României care legitima revenirea la democrație, institua separația puterilor în stat ca principiu ce stă la baza funcționării sistemului politic, proclama drepturile și libertățile cetățenești și institua pluripartidismul și alegerile libere. Deschiderea față de valorile politice occidentale s-a manifestat și în plan extern prin semnarea de către liderii tuturor partidelor parlamentare din România a Declarației de la Snagov, din 1995. Prin aceasta, aceștia se angajau că vor depune toate eforturile pentru aderarea și integrarea României la Uniunea Europeană.

În concluzie, în perioada de timp cuprinsă între anii 1945 și 2000, România a traversat în cea mai mare parte un regim politic totalitar comunist, caracterizat de monopartidism, centralizare și planificare economică, desființarea proprietății private, cenzură, represiune, cult al personalității, industrializare forțată și multe alte aspecte ce nu pot fi enumerate aici. La finele anului 1989, regimul comunist românesc s-a prăbușit, iar în ultimul deceniu al secolului XX, țara a revenit la valorile democratice și la drumul de conectare la valorile occidentale instituit în spațiul românesc de generația pașoptistă și întrerupt brutal după finalul celei de-a doua conflagrații mondiale.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

1. O metodă de predare învățare potrivită pentru formarea și dezvoltarea competenței specifice din secvența A este **demonstrația**. Această metodă poate fi pusă în practică în felul următor:

- clasa va fi organizată de profesor în mod frontal, adică elevii vor lucra individual;
- resursa didactică folosită de elevi va fi harta istorică;
- sarcinile de lucru ale elevilor vor fi următoarele: prima dintre ele, să identifice pe harta istorică trei continente pe care s-a răspândit religia islamică în primul mileniu. Cea de-a doua sarcină va presupune identificarea a trei țări care au rămas islamice până astăzi și a unei țări europene care a fost aflată sub controlul islamic timp de mai multe secole. Răspunsurile așteptate în cazul primei sarcini sunt Siria, Egipt și Turcia, iar în cazul celei de-a doua sarcini, răspunsul așteptat este Spania.

Metoda *știu/vreau să știu/am învățat* are următoarele caracteristici:

- prezintă avantaje tipice pentru învățarea prin descoperire oferind elevilor prilejul de a identifica și a sistematiza cunoștințele pe care le au deja și cele pe care doresc să le obțină;
- reprezintă o metodă bună de fixare a cunoștințelor, prin faptul că organizează eficient informația deținută și cea care urmează să fie asimilată.

În aplicarea la clasă a acestei metode, profesorul se poate implica în orientarea și descoperirea întrebărilor pe care elevii le-ar putea avea sau a informațiilor noi pe care ar dori să le aibă față de conținutul istoric legat de religia islamică și care trebuie organizate și sistematizate la rubrica *vreau să știu*. Astfel, profesorul poate adresa întrebări legate de explicarea anumitor termeni specifici religiei islamice, precum *imam*, *moschee*, *ramadan* etc.

O sarcină de lucru oferită elevilor în cadrul acestei metode poate fi să identifice, utilizând harta istorică, orașul și țara în care se află moscheea Hagia Sofia, fostă biserică creștină înainte de anul 1453. Răspunsul așteptat este: orașul Constantinopol (astăzi Istanbul), Turcia.

2. Proiectarea itemului semiobiectiv

Competența evaluată

5.2 Încadrarea unui eveniment sau a unei serii de evenimente într-un context cronologic

2.3 Analizarea factorilor politici, sociali, economici, culturali care alcătuiesc imaginea unei societăți

Item semiobiectiv cu completare de spațiu lacunar

- a. Regimul politic de extremă dreapta instituit în Germania în ianuarie 1933 poartă numele de
- b. Prima țară din lume care a instituit un regim politic comunist a fost
- c. Conducătorul Italiei fasciste a fost
- d. Regimul democratic a rezistat în România interbelică până în anul

Răspunsuri așteptate: a. *nazism*, b. *URSS/Rusia Sovietică* c. *Benito Mussolini* d. 1938

Item obiectiv cu alegere duală

Competența evaluată

2.1. *Recunoașterea și acceptarea perspectivelor multiple asupra faptelor și proceselor istorice*

2.3. *Analizarea factorilor politici, sociali, economici, culturali care alcătuiesc imaginea unei societăți*

- a. Regimul politic comunist a susținut în plan economic planificarea și centralizarea de la centru.
- b. Fascismul italian a deființat proprietatea privată din Italia interbelică.
- c. Marea Britanie și-a păstrat regimul politic democratic pe întreaga durată a perioadei interbelice.
- d. Doctrina rasială de superioritate a rasei arienilor este specifică regimului nazist.

Răspunsuri așteptate a. A, b. F, c. A, d. A

Un avantaj al itemului semiobiectiv utilizat este că nu permite ghicirea răspunsurilor.

Un dezavantaj al itemului obiectiv folosit este că nu poate fi folosit doar acest tip de item într-un test deoarece nu poate evalua cu fidelitate procesele mentale complexe precum analiza sau sinteza.

Două metode de evaluare complementare sunt portofoliul și proiectul. Un avantaj comun al utilizării acestora este că permit evaluarea de către profesor a capacității de documentare și informare și de a îndeplini integral o sarcină de lucru ce presupune investiție de timp și efort intelectual constant și pe o durată mai mare de timp.